

ДЕРЖАВНА МИТНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

(Держмитслужба)

вул. Дегтярівська, 11Г, м. Київ, 04119, тел.: (044) 481-20-42, (044) 481-19-58, (044) 481-20-20
E-mail: post@customs.gov.ua; Код ЄДРПОУ 43115923

№ _____

Рахункова палата

Про надання інформації

Державна митна служба України в межах компетенції розглянула рішення Рахункової палати від 14 вересня 2021 року № 20-2 «Про розгляд Звіту про результати аудиту ефективності планування та результативності контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходження податків на міжнародну торгівлю та зовнішні операції» та Звіт про результати аудиту ефективності планування та результативності контролю за повнотою нарахування і своєчасністю надходження податків на міжнародну торгівлю та зовнішні операції, надіслані листом Рахункової палати від 28.09.2021 № 16-2355, і повідомляє таке.

Щодо вжиття заходів для усунення виявлених порушень, у тому числі в Галицькій, Дніпровській, Київській, Одеській та Слобожанській митницях Держмитслужби, які були об'єктами аудиту, у зв'язку з їх ліквідацією

Аудитом вказаних митниць Держмитслужби було встановлено непроведення окремих контрольних-перевірочних заходів, у тому числі планових документальних перевірок у зв'язку з реорганізацією Державної фіскальної служби України. Так, на підставі розпорядження Кабінету Міністрів України від 04 грудня 2019 року № 1217-р «Питання Державної митної служби» з 08.12.2019 Державній митній службі України передано функції і повноваження Державної фіскальної служби України щодо реалізації державної митної політики, державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування законодавства з питань державної митної справи.

Слід зазначити, що відповідно до норм частини 2 статті 345 Митного кодексу України документальні перевірки дотримання вимог законодавства України з питань митної справи, у тому числі своєчасності, достовірності,

повноти нарахування та сплати митних платежів, проводяться митними органами з урахуванням строків давності, визначених статтею 102 Податкового кодексу України.

Відповідно, проведення документальних виїзних та невиїзних перевірок здійснюється митними органами з урахуванням результатів аналізу зовнішньоекономічних операцій підприємств та громадян не пізніше закінчення 1095 дня, що настає за останнім днем граничного строку подання митної декларації (крім випадків, визначених пунктом 102.2 статті 102 Податкового кодексу України).

Держмитслужбою постійно акцентується увага митних органів на необхідності неухильного дотримання норм чинного законодавства щодо врахування строків давності при плануванні, проведенні контрольно-перевірочних заходів у порядку статей 345 – 354 Митного кодексу України та розрахунку сум грошових зобов'язань платників податків не пізніше закінчення 1095 дня, що настає за останнім днем граничного строку подання податкової/митної декларації з урахування його подовження на період з 18.03.2020 по 22.05.2020.

З метою забезпечення єдиного підходу до формування Держмитслужбою квартальних планів-графіків проведення документальних планових виїзних перевірок підприємств щодо дотримання ними вимог законодавства України з питань митної справи, у тому числі своєчасності, достовірності повноти нарахування та сплати митних та інших платежів, а також пені, контроль за справлянням яких покладено на митні органи, наказом Міністерства фінансів України від 17 серпня 2020 року № 509 затверджено Порядок планування митними органами документальних виїзних перевірок.

Додатково зазначаємо, що з 2021 року митницями відповідно до квартальних планів-графіків на постійній основі проводяться документальні планові виїзні перевірки дотримання підприємствами вимог законодавства України з питань митної справи.

Також повідомляємо, що з метою перевірки правомірності надання тарифних пільг (преференцій) Дніпровською митницею Держмитслужби на загальну суму 3,4 млн грн за фактом ввезення на митну територію України ТОВ «КОМТЕК СЕРВІС» дизельних двигунів CUMMINS із заявленою при митному оформленні країною походження товару «Сполучене Королівство Великої Британія» Держмитслужбою листом від 20.07.2021 №15/15-03/11/2868 направлені на перевірку сертифікати з перевезення товару EUR.1 відповідно до статей 32 і 33 Протоколу I до Угоди про політичне співробітництво, вільну торгівлю і стратегічне партнерство між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії.

За результатами проведеної перевірки уповноваженим органом Сполученого Королівства Великої Британії буде встановлено достовірність та правильність інформації, що в них міститься.

Щодо забезпечення постійного контролю за виконанням наданих митницям завдань із проведення контрольно-перевірочних заходів

З метою впровадження системи контролю за відпрацюванням структурними підрозділами Держмитслужби та її територіальними органами матеріалів, отриманих від уповноважених органів іноземних держав, які можуть свідчити про недостовірне декларування відомостей про товари, митне оформлення яких завершено, формування належної доказової бази при проведенні контрольно-перевірочних заходів та недопущення ухилення окремими підприємствами (громадянами) від сплати митних платежів у повному обсязі, що дасть змогу збільшити надходження до державного бюджету, наказом Держмитслужби від 30.09.2021 № 742 затверджено Порядок взаємодії структурних підрозділів Держмитслужби та її територіальних органів з питань опрацювання та реалізації документів (інформації тощо), отриманих від уповноважених органів іноземних держав, які можуть свідчити про порушення підприємствами (громадянами) законодавства з питань митної справи.

На сьогодні Держмитслужбою також здійснюється супроводження в Державній регуляторній службі проекту наказу Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку оформлення митними органами результатів документальних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань митної справи».

Проектом наказу передбачається встановити порядок оформлення результатів документальних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань митної справи, який визначатиме склад обов'язкових даних для забезпечення цілісності охоплення перевіркою документів, зокрема змісту акта (довідки) про результати документальної перевірки, визначених заходів з підписання, реєстрації та інформативних додатків до акта (довідки).

Крім того, передбачається затвердити форми окремих документів, які створюються митними органами під час проведення документальної перевірки.

Реалізація положень проекту наказу дасть змогу забезпечити покращення роботи митних органів під час складання та оформлення актів (довідок) про результати документальних перевірок дотримання підприємствами (громадянами) вимог законодавства України з питань митної справи.

Щодо посилення контролю за правильністю декларування митної вартості імпортованих товарів, кодів УКТ ЗЕД і країни походження товару

Держмитслужбою проводиться щоденний моніторинг митних оформлень товарів, які імпортуються на митну територію України, на предмет правильності визначення заявленої митної вартості та відповідно до повноти сплати належних митних платежів до Державного бюджету України.

За результатами роботи за 9 місяців 2021 року при здійсненні контрольних функцій за правильністю визначення митної вартості у січні – вересні 2021 року митницями Держмитслужби збільшено базу оподаткування на 2,23 млрд грн до

рівня 21,09 млрд грн, що призвело до збільшення додаткових надходжень на 0,796 млрд гривень. Порівняно з аналогічним періодом 2020 року відбулося збільшення бази оподаткування на 11,8 відс., а додаткових надходжень – на 16,4 відсотка.

Для належної організації практичного застосування системи аналізу та управління ризиками в частині контролю за правильністю класифікації товарів, з метою мінімізації ризиків неправильної класифікації товарів, відповідно до вимог наказу Міністерства фінансів України від 31.07.2015 № 684 «Про затвердження Порядку здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю» оновлено профіль ризику «Контроль класифікації товарів».

З метою уніфікації підходів до класифікації товарів та вдосконалення роботи митниць за напрямом класифікаційної роботи Держмитслужбою розроблено Методичні рекомендації щодо класифікації окремих товарів згідно з вимогами УКТ ЗЕД, які листом від 01.07.2021 № 08-1.4/15-04-01/7/6480 направлено до митниць для використання в роботі.

У січні – вересні 2021 року показник донарахування митних платежів за напрямом класифікації товарів становить 228,7 млн грн, що на 25,7 млн грн, або 12,3 відс. більше від показника аналогічного періоду 2020 року.

З метою недопущення безпідставного надання тарифних пільг (преференцій) Держмитслужбою за 9 місяців 2021 року для перевірки достовірності преференційного походження товарів у межах Регіональної конвенції ПЄМ до митних органів зарубіжних країн направлено 7698 преференційних документів про походження товару (2265 преференційних сертифікатів з перевезення товару EUR.1 та 5433 декларацій-інвойс).

За результатом проведених перевірок митними органами зарубіжних країн не підтверджено оригінальний статус товару (статус уповноваженого експортера) по 4756 документах, зокрема по 891 сертифікату та 3865 деклараціях-інвойс.

Додаткові надходження від контролю за правильністю декларування країни походження товару за 9 місяців 2021 року становлять 312,9 млн грн, що на 105,9 млн грн, або 51 відс. більше від показника аналогічного періоду 2020 року.

З метою нормативного врегулювання питання контролю за правильністю визначення країни походження товарів Держмитслужбою підготовлено:

1. Постанову Кабінету Міністрів України від 17 березня 2021 року № 212 «Про внесення змін до Порядку верифікації (перевірки достовірності) сертифікатів і декларацій про походження товару з України».

2. Постанову Кабінету Міністрів України від 09 червня 2021 року № 592 «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2006 р. № 1765», якою приведені у відповідність до Митного кодексу ЄС критерії визначення непреференційного походження товарів.

3. Наказ Держмитслужби від 01.06.2021 № 403 «Про внесення змін до наказу Державної митної служби України від 31 січня 2020 року № 31», яким

удосконалені форми звітів щодо результативності та ефективності контролю за правильністю декларування країни походження товару.

Щодо пришвидшення розроблення інформаційної системи «Митний аудит» з одночасним запровадженням технічних можливостей програми щодо введення в базу даних деталізованої інформації про результати проведених документальних перевірок у розрізі митниць, платників податків, видів перевірок тощо, а також передачі даних митними органами до податкових органів щодо виникнення податкового боргу із сплати митних платежів за результатами проведених перевірок суб'єктів ЗЕД

Необхідність розвитку системи митного аудиту, зокрема у сфері цифровізації, передбачено у Плані заходів на 2020 – 2022 роки щодо реалізації Стратегії інтегрованого управління кордонами на період до 2025 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.12.2019 № 1409-р), Плані заходів з виконання Річної національної програми під егідою Комісії Україна – НАТО на 2021 рік та показників ефективності її виконання (розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.06.2021 № 690-р), Плані заходів з реформування та розвитку системи органів, що реалізують митну політику (розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.05.2020 № 569-р), Плані роботи Держмитслужби на 2021 рік, затвердженому Міністром фінансів України 18.03.2021, та є одним із пунктів виконання зобов'язань України до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

Протягом 2020 – 2021 років за підтримки Європейського Союзу, Центрального агентства з управління проектами (СРМА) у межах «Програми підтримки управління державними фінансами України (EU4PFM): компоненти 3 і 4» Держмитслужбою спільно із залученими експертами розроблено бізнес-вимоги та технічне завдання на створення першої версії інформаційної системи «Митний аудит» (далі – ІС «Митний аудит»). Розробку цього програмного продукту (наказ Держмитслужби від 26.02.2021 № 140) було розпочато у лютому 2021 року та закінчено у травні 2021 року.

Загальною робочою групою із тестування інформаційних систем проведено попередні випробування дослідного зразка ІС «Митний аудит», за результатами яких підтверджено, що технічна документація та програмне забезпечення за складом і змістом достатні для їх використання й подальшої експлуатації за призначенням згідно з технічним завданням.

У червні 2021 року ІС «Митний аудит» пройшла етап дослідної експлуатації у Департаменті митного аудиту та обліку осіб як передбачено наказом Держмитслужби від 03.06.2021 № 411, у серпні – вересні 2021 року – успішно тестувалась співробітниками митниць.

Перша версія ІС «Митний аудит» надає можливість цифровізації базових параметрів документальних перевірок, кодифікації результатів з метою подальшого використання в автоматизованій системі управління ризиками при митному оформленні, зберіганні матеріалів перевірок у електронному вигляді,

відслідковуванні статусу перевірок на кожному етапі їх проведення та передбачає рольову модель користувачів.

Слід зазначити, що 20.07.2021 Держмитслужбою отримано від СРМА позитивні відгуки щодо результатів розробки першої версії ІС «Митний аудит» та бажання підтримати розробку її другої версії, яка передбачатиме впровадження системи аналізу ризиків (модуль аналітики) і планування перевірок з використанням різних джерел інформації, у тому числі результатів спрацювання автоматизованої системи управління ризиків, модуля зустрічних звірок та звітності, обмін електронними документами з підприємствами, інтеграція з внутрішніми та зовнішніми системами (інші державні органи), що надає можливість технічної комунікації з країнами ЄС з метою забезпечення отримання повної інформації про суб'єктів зовнішньо-економічної діяльності, а також модуль обліку податкового боргу зі сплати митних платежів та їх стягнення.

Зазначена система дасть змогу підвищити ефективність планування перевірок, заснованого на автоматичному відборі підприємств за допомогою системи управління ризиками, забезпечити фіксацію результатів перевірок, дієвий механізм контролю їх якості та взаємодію з автоматизованою системою управління ризиками, яка застосовується при митному оформленні товарів.

Щодо пришвидшення введення в експлуатацію наявних вагових комплексів, а також ремонту інших технічних засобів, необхідних для якісного проведення митного контролю

Держмитслужбою проводяться заходи із введення в експлуатацію вагових комплексів. Зокрема, в пунктах пропуску «Ужгород» та «Чоп» (у зоні діяльності Закарпатської митниці) встановлені та проходять процедури з підключення та введення в експлуатацію 4-х вагових комплексів.

Відповідно до Плану заходів з облаштування пріоритетних пунктів пропуску на 2021 – 2023 роки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.03.2021 № 246-р, Держмитслужбою заплановано завершення влаштування придбаних вагових комплексів, а також влаштування нових.

Крім цього, до проекту бюджету Держмитслужби на 2022 рік надано пропозиції щодо виділення фінансування для забезпечення відновлення працездатності технічних засобів систем митного контролю, їх технічне обслуговування, а також у зв'язку із незабезпеченням протягом тривалого періоду та старінням обладнання – забезпечення закупівлі нового обладнання.

Також слід зазначити, що Держмитслужбою підготовлено та направлено на погодження до Міністерства фінансів України проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення зміни до переліку будівельних робіт, які не потребують документів, що дають право на їх виконання, та після закінчення яких об'єкт не підлягає прийняттю в експлуатацію».

Цим проектом передбачено внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 07 червня 2017 року № 406 «Про затвердження переліку будівельних робіт, які не потребують документів, що дають право на їх виконання, та після закінчення яких об'єкт не підлягає прийняттю в експлуатацію» в частині спрощення та прискорення виконання робіт, спрямованих на переоснащення пунктів пропуску.

Також зазначимо, що на сьогодні посадовими особами митних органів під час здійснення митного контролю та оформлення товарів використовуються наступні технічні засоби митного контролю: детектори вибухових та наркотичних речовин, скануючі системи мобільного типу, скануючі системи стаціонарного типу для огляду багажу та поштових відправлень, скануючі системи стаціонарного типу для огляду транспортних засобів та контейнерів, комплекти для виявлення контрабанди, комплекти експрес-аналізаторів, оглядові дзеркала, металодетектори портативні, набори оглядових інструментів, рентгенфлюорисцентні аналізатори, оглядові ендоскопи, цифрові фотоапарати, цифрові диктофони та ін. Держмитслужбою на постійній основі здійснюється контроль за належним технічним станом цих засобів митного контролю.

Щодо забезпечення ефективної взаємодії та обміну інформацією з органами державної влади України з питань митної справи, а також з громадськими організаціями та суб'єктами господарювання з питань цін на світових товарних ринках на певні види товарів

З метою забезпечення дієвого контролю правильності визначення митної вартості товарів Держмитслужба постійно вживає заходів для отримання достовірної інформації, в тому числі щодо цін на товари, які імпортуються.

Наразі Держмитслужба здійснює інформаційний обмін з використанням інформаційно-телекомунікаційних систем з 24 органами державної влади України, серед яких Міністерство фінансів, Державна податкова служба, Державна казначейська служба, Національний банк, Державна служба фінансового моніторингу, Державний гемологічний центр. Також Держмитслужбою здійснюється за допомогою електронних сервісів обмін інформацією з 6 митними адміністраціями іноземних держав.

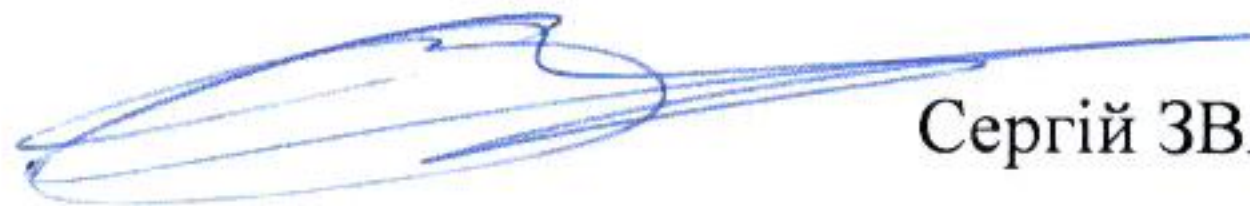
Для забезпечення взаємодії із суб'єктами господарювання в частині отримання інформації про ціни на світових товарних ринках на певні види товарів підписано Меморандуми про взаєморозуміння та співробітництво між Держмитслужбою та Торгово-промисловою палатою України, ДП «Укрпромзовнішекспертиза», ДП «Держзовнішінформ», Громадською спілкою «Асоціація фруктово-овочевих, квітково-рослинних імпортерів, виробників, експортерів сільськогосподарських та інших товарів», Громадською організацією «Всеукраїнська асоціація дистриб'юторів, виробників і продавців професійного звукового та світлового обладнання музичних інструментів», Асоціацією українських підприємств целюлозно-паперової галузі «УкрПапір», Асоціацією «Укрлегпром».

Залишаються чинними Меморандуми про взаєморозуміння та співробітництво між Державною митною службою України та асоціаціями:
«Підприємств інформаційних технологій України»;
«Всеукраїнська асоціація імпортерів м'яса та м'ясопродукції»;
«Міжнародне об'єднання виробників, експортерів і імпортерів кріплення «ФАСТЕКСІМ».

По мірі надходження і оновлення до митниць доводиться інформація щодо вартості нових транспортних засобів, паперової продукції, продукції гірничо-металургійного комплексу, вугілля, кольорових та чорних металів, феросплавів, коштовного каміння, сільськогосподарської продукції тощо.

Робота в цьому напрямі здійснюється на постійній основі.

В. о. Голови

Сергій ЗВ'ЯГІНЦЕВ